

[Steen Folke]

Studierne strammes op; de faktiske studietider bliver længere, bl.a. på grund af erhvervsarbejdet, og alt imens tikker taxameteret: de store gældsbyrder, som jo nu udelukkende består af de dyre banklån, og den høje rente giver nogle gevaldige tilbagebetalingsproblemer.

Danmarks Jurist- & Økonomforbunds eksempler har andre ordførere været inde på. Der har været rejst kritik af eksemplerne, fordi man ikke har taget højde for rentefradragsfordelen, men det rører dog ikke ved hovedkonklusionerne, som ligger helt i forlængelse af konklusioner fra rådet for uddannelsesstøttens skrivelse af 30. august 1979, undersøgelser fra Københavns universitet og flere andre undersøgelser.

Det er kolossale gælds- og rentebyrder, der kan blive tale om, især efter den nye lov, det nye system. Allerede i dag er der jo problemer med misligholdelse af lån; staten må træde til. I 1976 var der tale om 31 mill. kr. Dette beløb var fordoblet i 1978 til 68 mill. kr., og man har forventet, at beløbet i 1983 vil blive 341 mill. kr. Dette beløb er snarere kraftigt undervurderet og vil formentlig blive langt større, når virkningerne af den nye lov har sat sig fuldt igennem.

Folk kan ganske enkelt ikke betale de kraftige gældsbyrder tilbage og slet ikke i en situation, hvor der er stor arbejdsløshed for de færdiguddannede. Men det er altså efterhånden kolossalt store beløb, der er tale om, og man kan vel godt tillade sig at konkludere, at hele systemet med Statens Uddannelsesstøtte reelt er brudt sammen.

VS' krav og alternativ er klart nok og bygger på en støtte til de uddannelsessøgendes egne krav og egne kampe. Det langsigtede mål må være en egentlig uddannelsesløn. På kortere sigt genindførelse af de rentefri statslån, gradvis forhøjelse af stipendieandelen, et rådighedsbeløb på 35.000-40.000 kr. til de uddannelsessøgende nu, dyrtidsregulering af støtten, gældssanering for dem, der nu står med en uoverskuelig gæld, og frihed for gældsbetaling under arbejdsløshed, som vi skitserede det i det beslutningsforslag, vi fremsatte sammen med SF. Vi vil støtte aktiviteter, som kæmper i den retning blandt de uddannelsessøgende.

Dem, der taler om socialnassere og overbudspolitik osv., vil jeg henvise til, at de ud-

dannelsessøgende i dag betaler mere i skat, end de får i SU.

Til slut vil jeg stille et par konkrete spørgsmål til undervisningsministeren. I ministerens svartale i dag blev der kun stillet i udsigt, at der ville ske et eller andet med hensyn til gældssaneringsproblematikken, men det er jo mildest talt ikke det hele. Hvad bliver der af de bebudede næste etaper i den storslåede reform, regeringen har lagt op til at den ville gennemføre? Hvad med støtten til de 16-17-årige? Og der er mange andre problemer, der trænger sig på; gældssanering er påtrængende og vigtigt, men er jo dog kun en del af det hele.

Jeg vil også stille et konkret spørgsmål angående problemerne for de studerende her i sommerperioden, hvor den nye lov lægger op til at sløjfe det cirkulære, der siden 1975 har kunnet give uddannelsessøgende mulighed for at få socialhjælp, hvis de på grund af arbejdsløshedssituationen ikke kan få sommerferiearbejde. Hvad har ministeren til de studerende, som, hvis man faktisk stryger den mulighed, vil være i en særdeles vanskelig økonomisk situation? Jeg håber at få konkrete svar på de her stillede spørgsmål.

Chr. Christensen (KrF):

Der er grund til at sige ministeren tak for den positive holdning, der kom til udtryk i bemærkningen om, at ministeren finder det nødvendigt snarest at foretage initiativer, som kan afhjælpe de økonomiske vanskeligheder.

Løsningsmulighederne, sagde ministeren, vil være afhængige af de økonomiske midler. Det er helt klart; men nu må vi have en grundig drøftelse af, hvad vi skal gøre. Derefter må vi afpasse løsningen til de økonomiske muligheder, og dér kan det blive nødvendigt med en prioritering.

Som det allerede klart er kommet til udtryk, er vi også af den opfattelse, at systemet med statsgaranterede bank- og sparekasselån har udviklet sig på en sådan måde, at vi i dag må erkende, at den økonomiske situation for mange uddannelsessøgende fremover bliver uholdbar. Vort uhyggeligt høje renteniveau bevirker, at ikke mindst de unge, der engagerer sig i ret langvarige uddannelser, ved uddannelsens afslutning sidder i en gæld, der forekommer næsten bundløs, hvor-